

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ, СЪГЛАСНО ЗДОИ

Нормативна уредба

Закон за достъп до обществената информация (ЗДОИ)

Юридическа характеристика

I. Видове обществена информация по смисъла на ЗДОИ

Съгласно легалната дефиниция, която чл. 2, ал. 1 ЗДОИ дава, обществена е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените да предоставят тази информация субекти.

Обществената информация има две разновидности - тя бива официална и служебна.

Съдържанието на категорията официална обществена информация, очертано с разпоредбата на чл. 10 ЗДОИ, включва информацията, която се съдържа в актовете на държавните органи и на органите за местно самоуправление при осъществяване на техните правомощия.

Служебна е онази обществена информация, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод на дейността на органите и техните администрации (чл. 11 ЗДОИ).

II. Информация, която не попада в обхвата на ЗДОИ

Не подлежи на представяне информацията по чл. 17, ал. 2 ЗДОИ, която представлява търговска тайна или чието предоставяне или разпространяване би довело до нелоялна конкуренция между търговци.

Не попадат в приложното поле на ЗДОИ т. нар. лични данни. В тази категория данни попада информацията, отнасяща се до физическите лица и разкриваща тяхната физическа, психологическа, умствена, семейна, икономическа, културна или обществена идентичност.

Осъществяване на услугата

I. Задължени да предоставят обществена информация лица

С ангажимента да предоставят при поискване обществена информация, са натоварени:

- държавните органи;

- органите на местно самоуправление;
- други публичноправни субекти; информация

Субекти на правото на достъп до информация са всички български граждани, чужденците, по смисъла на Закона за чужденците в Република България, лицата без гражданство, както и всички юридически лица.

III. Заявление или запитване за искане на обществена информация

Услуга по получаване на достъп до обществена информация се инициира въз основа на писмено заявление или устно запитване, със следните задължителни реквизити:

1. трите имена, съответно наименованието и седалището на заявителя;
2. описание на исканата информация;
3. предпочитаната форма за предоставяне на достъп до исканата информация;
4. адрес за кореспонденция със заявителя.

- физически и юридически лица, единствено по отношение на извършваната от тях дейност, финансирана със средства от консолидирания държавен бюджет;

- средствата за масова информация, относно информацията, свързана с прозрачността на тяхната дейност.

II. Субекти на правото на достъп до обществена

Счита се, че заявлението е писмено и когато е направено по електронен път, в съответствие с определените от задължения субект условия.

В случаите, в които липсва ясно, точно и конкретно формулиране на исканата обществена информация, заявителят се уведомява за този пропуск и има право да уточни нейния предмет. Срокът по чл. 28, ал. 1 започва да тече от датата на уточняването (чл. 29, ал. 1 ЗДОИ).

IV. Регистрация на заявленията за достъп до обществена информация

Заявленията за достъп до обществена информация подлежат на задължителна регистрация. Те се разглеждат от задължения субект във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 14 дни след датата на регистрирането им (чл. 28, ал. 1 ЗДОИ). Този императивно установен срок може да бъде удължен в хипотезите по чл. 30, ал. 1 и чл. 31, ал. 1 ЗДОИ.

V. Решение по искането

В рамките на законоустановения срок органите или изрично определени от тях лица вземат решение за предоставяне или отказ от предоставяне на исканата от заявителя информация и го уведомяват писмено за постановеното решение.

Задължителните елементи от съдържанието на решението за достъп до обществена информация са установени с чл. 34, ал. 1 ЗДОИ:

1. степента на установения достъп до исканата обществена информация;
2. срокът, в който е осигурен достъп до исканата обществена информация;
3. мястото, където ще бъде предоставен достъп до исканата обществена информация;
4. формата, под която ще бъде предоставен достъп до исканата обществена информация;
5. разходите по предоставянето на достъп до исканата обществена информация.

В решението могат да бъдат посочени други органи, организации или лица, които разполагат с по-пълна информация относно конкретното запитване.

Решението за предоставяне на достъп до исканата информация се връчва на заявителя срещу подпис или се изпраща по пощата с писмо с обратна разписка.

Възможно е органът, до който е отправено искането, да не разполага със заявената обществена информация. В тази хипотеза приложение ще намерят разпоредбите на чл. 32 и чл. 33 ЗДОИ.

Решението на задължения субект следва да бъде мотивирано. Исканата обществена информация се предоставя след заплащане на дължимите разноски, въз основа на представен платежен документ.

VI. Протокол за предоставянето на информация

Предоставянето на достъп до обществена информация се удостоверява с протокол, който се подписва от заявителя и от съответния служител.

VII. Отказ за предоставяне на обществена информация

Приема се, че в случаите на неявяване на заявителя в определения по чл. 34, ал. 4 ЗДОИ срок или когато той не заплати определените разноски, е налице отказ от упражняване на конституционното право на информация.

Издаденият от властническия орган акт, съдържащ отказ да бъде предоставена поисканата обществена информация, следва да бъде обоснован. Законодателят изрично и изчерпателно изброява основанията за неговото постановяване (чл. 37, ал. 1 ЗДОИ):

1. когато исканата информация е класифицирана информация, представляваща държавна или служебна тайна, както и в случаите по чл. 13, ал. 2 ЗДОИ (в този случай е възможно да бъде предоставен частичен достъп само до онази част от исканата информация, достъпът до която не е ограничен);
2. достъпът засяга интересите на трето лице и няма негово изрично писмено съгласие за предоставяне на исканата обществена информация;
3. исканата обществена информация е предоставена на заявителя през предходните 6 месеца.

В негативното по отношение на заявителя решение за предоставяне на достъп до обществена информация се посочват правното и фактическото основание за постановения отказ, датата на приемане на решението и редът за неговото обжалване. То се връчва на

подателя на искането срещу подпис или се изпраща по пощата с писмо с обратна разписка.

VIII. Годишен отчет за предоставената информация

С цел осигуряване на прозрачност в дейността на администрацията и за максимално улесняване на достъпа до обществена информация всеки ръководител на административна структура в системата на изпълнителната власт периодично публикува актуална информация, съдържаща:

1. описание на неговите правомощия и данни за организацията, функциите и отговорностите на ръководената от него администрация;
2. списък на издадените актове в изпълнение на неговите правомощия;
3. описание на информационните масиви и ресурси, използвани от съответната администрация;
4. наименованието, адреса, телефона и работното време на звеното в съответната администрация, което отговаря за приемането на заявленията за предоставяне на достъп до информация.

Той следва да изготвя годишен отчет за постъпилите заявления за достъп до обществена информация, който включва и данни за направените откази и причините за тяхното постановяване. Годишният отчет е част от ежегодните доклади по чл. 61, ал. 2 от Закона за администрацията.

Министърът на държавната администрация е натоварен с ангажимента ежегодно да публикува обобщена информация за органите по чл. 3, ал. 1 ЗДОИ и техните администрации, съдържаща данните по чл. 15 ЗДОИ, както и друга информация във връзка с прилагането на този закон. Той носи отговорност за разпространяването на обобщената информация, която следва да бъде на разположение за справка на гражданите във всяка административна структура.

IX. Съдебен контрол

Съгласно чл. 40, ал. 1 ЗДОИ, решенията за предоставяне на достъп до обществена информация или за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация се обжалват пред **административните съдилища** или пред Върховния административен съд в зависимост от органа, който е издал акта, по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Жалбоподател може да бъде единствено правен субект, който има правен интерес да атакува един неблагоприятен за него акт. Наличието на правен интерес е абсолютна процесуална предпоставка, от категорията на положителните, която обуславя процесуалната допустимост на подадената жалба. За нея съдът е задължен да следи служебно, във всеки момент от съдебното производство.

В случаите, в които съдът установи незаконосъобразност, той отменя изцяло или частично или изменя обжалвания акт, като задължава органа да предостави достъп до исканата обществена информация.

При обжалване на отказ за предоставяне на достъп до обществена информация на

основание чл. 37, ал. 1, т. 1 ЗДОИ - когато исканата информация е класифицирана информация, представляваща държавна или служебна тайна, както и когато исканата служебна обществена информация е свързана с оперативната подготовка на органите и няма самостоятелно значение (мнения и препоръки, изготвени от или за органа, становища и консултации), или когато съдържа мнения и позиции във връзка с настоящи или предстоящи преговори, водени от органа или от негово име, както и сведения, свързани с тях, и е подготвена от администрациите на съответните органи, съдът в закрито заседание може да поиска от органа необходимите доказателства за това.

В тази хипотеза, след оценка на представените доказателства, съдът се произнася по законосъобразността на отказа и маркирането с гриф за сигурност.

Резултат от услугата

Съгласно чл. 20, ал. 1 ЗДОИ, достъпът обществена информация е безплатен. Заявителят обаче дължи заплащане на разходите, свързани с нейното предоставяне. Тези разноси се определят с нормативи, приети от министъра на финансите и не могат да надвишават като размер материалните разходи по предоставянето.

Генерирано на 02.05.2025

Отпечатано от интернет страницата на
Областна администрация - град Добрич
www.dobrich.government.bg